

Westmann.

Nr. 6

Bergen 20. juli 1985

1. årgang

Noregs lærdaste bonde 100 år sidan Einar Seim på Kinn vart fødd

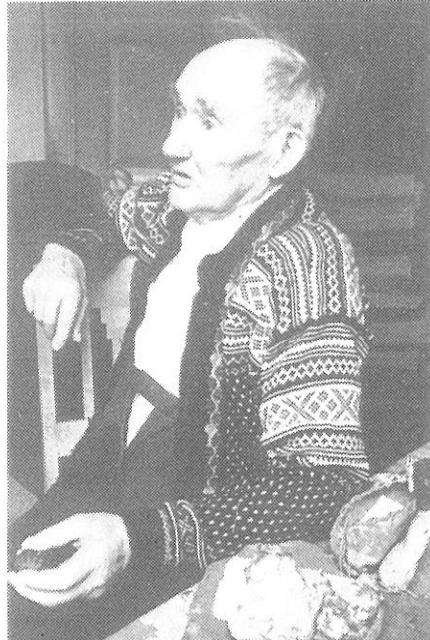
Av Ludv. Jerdal

No i juli er det 100 år sidan Einar Seim på Kinn vart fødd. Og det er god grunn til å taka dette hundradårsminnet fram. For Einar Seim var ein av dei merkelegste menn me hev havt i det mangslunge norske kulturlandskapet. Han granska soga og folkeminne, han samla bruksting og prydnadsting, gamle fyndord og ordtoke, og han skreiv, og umsette til norsk frå andre mål. Og alt tidleg fekk han frå ein universitetsprofessor det ordet at han var «Noregs lærdaste bonde». Mange som møtte Einar Seim og lydde til lærdomen hans og visdomen hans vil sanna at professoren hadde rett. Og Einar Seim var i første rekke ein sjølvlaerd mann, han hadde sanka seg kunnskapane sine ved sjølvstudium og lesnad.

Han høyrd til den gaverike Seim-ætta i dåverande Alversund i Nordhordland, og han var fødd på Seim. Men i 1896 kjøpte foreldri hans den store garden på Kinn, den yste øyi utanfor Flora, øyi med den gamle og vrurdelege Kinnakyrkja, som truleg vart påbyrja ein gong på 1100-talet og som hev rike minne um den heilage St. Sunniva og seljumennene. Etter som Einar Seim var fødd i 1885, var han 11 år då Seim-huslyden flutte til Kinn. Og tonen i målet hans var alltid seinare merkt av Nordhordland.

Då far hans gav garden på Kinn ifrå seg, vart garden delt millom two brør. Den eldste, Magnus, eller M. N. Seim som han skreiv seg, fekk hovudbruksel, med det meste av lakserettane. Den yngre Einar fekk sin part. Bæv var sermerkte, vakne og kunnskapsrike menn. M. N. Seim, eller «Seim-en» som dei oftaft nemnde hanom på fiskarmøte, var ein rein ekspert til å greida ut um korleis laksen vandra frå han var leksing til han var i fangstmogen alder. Det var reine vitskaplege professorfyrelesingar M. N. Seim kunde halda um dette emnet. Og i fiskarorganisasjonane var han aktivt med, stor laksefiskar som han var. I kommunal styring og i organisasjonssamanheng var han og mykje med.

Bæv dreiv dei gardane sine godt. Og den yngre broren Einar Seim syntte tidleg sine rike givnader. Skulegonga vart det ikkje so mykje av. Det var folkeskulen, først på Seim, seinare på Kinn. Og dertil i ungdomen Voss Folkehøgskule, og Askov Højskole i Danmark. Med Askov-tidi hadde han vore ute i verdi, og det var nok med og vekte den sterke interessa hans for språk. På eigi hand lærde han seg etter kvart mange språk. Han var kunnig i gammalnorsk og islandsk, i færøysk, i engelsk, i tysk og i fransk. Det er ikkje lite det, for ein bonde som samstundes måtte slita på ein gard

Einar Seim i heimen sin, 92 år gammal. På bordet ligg steinar og forting frå Hjaltland, og ei skrivebok med uppteikningar.

der han sume stader slo med stuttov millom steinane! Og so må me leggja til at han — sjølvsgåt — hadde dyrka sitt eige norske mål med meisterskap. Han målar seg so godt både munnleg og skriftleg at det måtte frygda alle som eig sans for at eit mål skal dyrkast og odlast.

Målkunnskapane hans kom til nytte på mange måtar. Han var ein sjeldsynt samlar. Og han gjorde mange ferder, serleg til dei gamle norske vesterhavssoyane der han fekk gode vener. På Hjaltland i fyrste rekka. Der granska han stadnamn og norn, og han førde med seg heim steinsamlingar og forminne frå Hjaltland. Han skreiv ei heil norrønsamling um norron tradisjon der, ei samling som er av stort verdi for ettertidi. På Hjaltland slumpa det so til at han stundom kom dit samstundes med two andre kjende vestmenn, den seinare professoren dr. Per Thorson som granska målet i dette gamle norrøne umrådet, og speleemannen Arne Bjørndal som fann folkemusikk av norskt upphav der.

Einar Seim vitja andre land og. Mange gonger. Han hadde ein fin humor, og han sam-

la her heime tusundtal av norske ordtoke. Ei stor samling av ordtoke er prenta, og mykje meir ligg i manuskript etter han. Det er visdomsord frå gamle tider som Einar Seim med si málkunna sette i rett svip.

Han var velyrd samlar i universitetskrinsar, men sambygdingane hans i Kinn herad åtte og den største vyrdnaden for den lærde og folkelege bonden. Han var ein meistarleg forteljar. Når det kom tilreisande som vilde sjå kyrkja på Kinn, kunde Einar Seim fortelja so levande at det var som um gamle tider, farne hundratar, steig fram att or den historiske dimma. Og han vart vald med i bygdestyringi. Serleg sat han lenge i skulestyret, og der var han formann, og stod i brodden for arbeidet med å få nynorsk (landsmålet som det heitte den gongen) innført i alle skulekrinsane i Kinn. Seinare vart han tilmed ordførar. Det var i dei to fyrste etterkrigsåri, 1945-47. Men det brydde han seg ikkje um, so han sytte for å få avløsing etter dei to åri. Og han fortalde seinare at hans gode ven i Bergen, presten S. J. Nigar, hadde moro av dette med ordførartitelen, Når Nigar sende brev eller jolehelsing, so skreiv han gjerne: «Ordførar h.v. Einar Seim, Kinn». Då svara eg på same måten, skjema Seim, og skreiv «prost h.v. S. J. Nigar».

I målsyn var Einar Seim vestmann. Og jamvel um han budde på Kinn i heile si tid, langt burte ifrå Bergen, so melde han seg tidleg inn i Vestmannalaget. Berre ein einaste gong høvde det so at han vart med på eit møte i laget. Men kontakti heldt han i alle år. Og då han var 90 år, heidra Vestmannalaget honom med å utnemna han til heiderslagsmann. Conrad Clausen og Fridtjov Vik tok ferdi til Kinn på 90-årsdagen og hadde heidersbrevet med.

Personleg møtte eg Einar Seim berre ein einaste gong. Det var på Seljumannamessa på Kinn den 8. juli 1977. Han var då 92 år gammal, og føtene var ikkje gode lenger. So han sat i rullestol og vart trilla fram til kyrkja der historikaren millom norske bispar, dr. theol. Fridtjov Birkeli, var talar, saman med sokneprest Stubhaug i Kinn prestegjeld som på dei tider hadde teke uppatt Seljumannamessedagen som kyrkjeleg høgtidsdag. Seljumannamessa, eller seljuvaka, seljuvokudagr, var i katolsk tid kyrkjeleg festdag til minne um seljemennene, fylgjet til den heilage St. Sunniva. Etter denne messa i 1977 helsa biskop Birkeli på Einar Seim utanfor kyrkja. Dei two var godt kjende frå fyrr. Og eg fekk ei avtala med Einar Seim um å vitja han i heimen hans, seinare på dagen.

Det vart eit møte som eg aldri gløymer.

Til side 2.

Aasen-tunet i Ørsta

På biletet ser me Aasen-tunet i gamle dagar, før det brannsikre museet kom. Ein bautastein er reist i 1898 av Noregs Ungdomslag.

Aasen-tunet, fødestaden til Ivar Aasen, ligg i Hovdebygda som hører til Ørsta kommune, landsmøtestaden i 1985 for Noregs Mållag. Dei lokale tilskiparane med formannen i Ørsta mållag *Olbjørn Øyehaug*, i brodden, har lagt ned eit stort arbeid. Serlege voner set dei til Aasen-programmet, framført av *Gisle Straume*, som seinare skal opp på Det Norske teatret. Av innslag frå sentralt hald merkar me oss utgreidinger av *Stephen Walton*, *Tove Bull* og *Ottar Grepstad*. Festalar er *Sigmund Skard*.

Framh. frå side 1.

92-åringen var i rødelaget, han fortalte frå det rike livet han hadde levt, frå arbeidet heime og frå granskarterferder ute. Og han krydra samråda med fyndord frå gamle tider vismenn. Eg hadde hørt at han millom mykje anna umskrivningsarbeid også hadde umsett Koranen, frå engelsk til norsk. Og eg kom i samråda vår med spursmål um kva det vel kunde vera som fekk ein mann til å gå i gang med so tidkrevjande umsetningsarbeid. Då kom det kjapt og skjemtsamt frå Einar Seim: «Kampen mot gjerandsløysa: Lange vinterkveldar, og ingen ting å taka seg til!»

Men Koranen-umsetjaren sa meir: Me hev det godt som hev kristendomen. Det er ein openberringsreligion, med kjærleiken til grunn-element. Islam er ein lovreligion, med påbod, lovbed. Muhammedanarane hev måttå laga religionen sin sjølv. Og Einar Seim filosoferte yver den lovbindne gonga i alt liv, og den meinings som må liggja attum. Verdi er full av miraklar, av under. Sjå på universet, med planetane, lysande soler, større enn vår sol. Dei fleste skynnar ikkje kor stort det er, og at det er Gud som skal ha takk for alt.

Sanneleg, denne lærdene bonden på Kinn, som døydde då han nærma seg 93 år og som fekk kvilestaden sin attmed Kinnakyrkja, han åtte ei ándeleg spennvidd som nådde frå dei pålag 17 000 ordtøke på norsk som han hadde samla — og like til den arabiske kulturheimen, noko som umsetjingi hans av Koranen er vitnemål um. Det er so ein må koma i hug Bjørnsons hylling til bonden, i kvædet han skreiv til Ole Gabriel Ueland:

«Hvad bondens bund kan bære, skjønt aldri
der blev såd, dei er vor folkeære, — og har vår
fremtid spåd».

Burt ved den gamle kyrkja

*Der burte ved den gamle kyrkja,
eg høyrdie ein song so var.
Sjølv om all verdi var tagal,
klang songen som bodskap bar.*

*I sommarnatti den dimme,
medsovande fugl på kvist.
Gjekk der eit syngjande fylge,
eit erend for Kvite-Krist.*

*Dei kom ifrå farne tider,
frå korstog, krigar og slag.
Du ser dei aldri om dagen,
for natti er deira dag.*

*I nattdis kvarv deira vandring,
til song om den dulde verd.
Der burt mot den gamle kyrkja,
der gjekk deira nattblå ferd.*

Trygve Orheim

Nærmar meg deg

*Nærmar meg deg med redsle,
deg eg vil vera nær.
Ser deg, og ser deg ikkje,
veit berre at du er.*

*Ein gong skal eg møta deg,
andletet ditt mot mitt.
Vegane ligg i mørke.
Valet er aldri fritt.*

*Lyset lever i lufta.
Smilet er fjernt og blått.
Snart så ber det mot hausten,
og heile livet har gått.*

*Nærmar meg altså slutten,
ingenting skulle henda.
Då veit eg inst inne:
Deg skulle eg aldri få kjenna.*

Sigbjørn Heie.

VESTMANNEN minner um bladpengane

Einskilde av dei som tinga bladet for 1985 stend enno til rest med bladpengane, kr. 75,-.

Gjer vel og send dei.
Nye tingarar er og velkomne.

Vestmannen
5065 Blomsterdalen
Postgiro 4 25 63 92.
Bankgiro 8401.21.43027.

Gåveliste for «Vestmannen» pr. 8. juli 1985

Knut Rysstad, Kristiansand	kr. 100,-
Haldor Slettebø, Oslo	kr. 25,-
Ingeborg Hoff, Oslo	kr. 125,-
Olav Grimdal, Dalen	kr. 25,-
Åsta Eide, Fiskåbygd	kr. 25,-
Knut Ryssdal, Kristiansand.....	kr. 125,-
Einar Stavang, Oslo	kr. 100,-
Askild Horneland, Stord	kr. 25,-
Totalt	kr. 550,-

Vestmannen.

Vestmannen kjem til vanleg ein gong i månaden.

Bladpenger kr. 75,— for året.

Kan tingast på alle poststader og beinast frå «Vestmannen», Helge Liland,
5065 Blomsterdalen.

Postgiro 4 25 63 92,
Bankgiro 8401.21.43027

Lysingar:
Alf R. Lygre,
Sverresgt. 30, 5000 Bergen.
Telefon 05-231956.

Bladstyrar:
Jostein Krokvik,
6143 Fiskåbygd,
telefon 070 - 21 152.

Forretningsførar:
Helge Liland,
5065 Blomsterdalen,
telefon 05 - 22 67 00.

Utgjevar:
Vestmannalaget,
5000 Bergen,
telefon 05 - 31 79 29/31 31 16.
Prenta i A/S Dagbladet Dagen, Bergen.

Målteigen

*Frå kurset
«På godt norsk»*

Interne dokument kan bli eksterne

«Interne dokument til bruk i den offentlege administrasjonen stiller gjerne andre krav. Den som skriv ein forskningsrapport til bruk for saksbehandlinga i eit departement, kan vel rekne med at den påtenkte lesaren har forholdsvis mykje kunnskap om saksområdet og er van med å lese offentlege dokument. Da kan ein formidle informasjon mest effektivt ved å bruke eit presist fagspråk og ein fortøtt stil, utan omstendelige forklaringar. Men også i slike situasjonar ber ein ha i minnet at det ein skriv, kanskje i neste omgang skal lesast av folk med heilt andre føresetnader. Såleis blir saksdokument ofte sende ut til høring eller offentleggjorde, slik at grupper som dei vedkjem, kan få uttale seg om dei. Er ein merksam på det og legg opp framstellinga etter det heilt frå førstninga, kan ein kanskje spare ei tidkrevjande omskriving — eller irriterte reaksjonar på «byråkratspråket» — på eit seinare stadium».

Ein skulle mest tru at dette var eit øvingsstykke for omskriving til betre norsk, så mange framord som er brukte. Her kjem i minsto ein freistnad på ei enklare målföring:

Kontor-skriv for folk flest

Skriv til bruk innan ei styringsgrein set gjerne andre krav. Den som skriv melding om ei gransking som eit departement skal bruke i ei sak, kan rekna med at dei som les, veit mykje om saki frå før, og er vane med å lesa offentlege skriv. Då får ein kunnskapen best fram med å bruka eit klart fagmål og ordleggia seg stutt og greitt utan omstendelig utgreining. Men då og må ein komme i hug at det ein skriv, kanskje skal lesast av andre sidan, som ikkje har dei same føresetnader. Sakspapir vert ofte sende ut til høyring, eller dei vert gjort kjende såleis at dei gruppe dei gjeld, kan få seia si mening. Dersom ein veit om dette, og skriv med tanke på folk flest alt frå først av, kan ein spara tidkrevjande omskriving eller klage-mål på «byråkratspråket» seinare.

Sigurd Sandvik

Merket

Det gjeld å hava eit merke som alle samlar seg under. Det var det Ivar Aasen tok på seg å reisa. Ein kann meina kva ein vil um løysingi hans, men ho viste seg levfør so lenge ho fekk standa som riks-normal - det var so lenge me hadde det gamle kyrkjemålet med Indrebø-bibelen og altarboki og dei nynorske salmarne — same målet frå Nordkapp til Lindesnes. Men politikarane og skulen sveik dette merket for lenge sidan, alt frå 1938. Kyrkja heldt lengst, men no hev ho gjeve etter ho og, på alle punkt.

Eg ser det so at vil me at arvemålet vårt skal vinna fram til levelege kör, so hev me inkje anna å samlast under no heller. Det faer sjå so vonlaust og gale ut som det vil, men det er einaste vegen eg ser. Eg meiner at alle vestmenn skulde nyta denne målformen i skrift um dei vil tenkja på gjenomslag og siger: Ho er slett ikkje so veik heller. I røyndi er det ingi nynorsk målform som er so innarbeidd og kjend som nett kyrkjemålet.

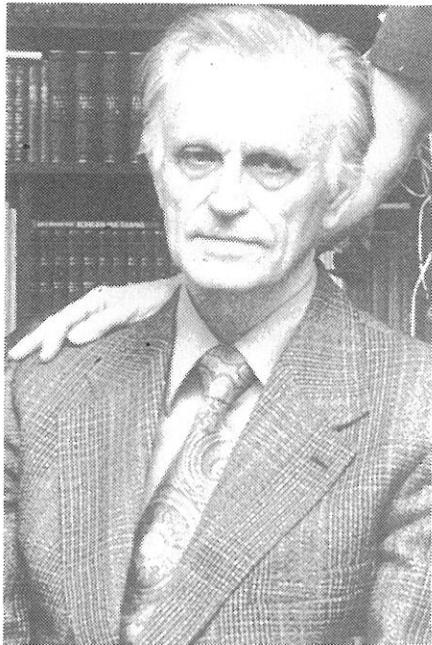
Egil Lehmann

Vestmannen.

Send tingningar til:
«Vestmannen»,
Helge Liland,
5065 Blomsterdalen.
Postgiro 4 25 63 92.
Bankgiro 8401.21.43027.

Uppdansking av det norske målet

Av Alv Askeland

Til langt upp i andre helfti av fyrrre hundrad året var nordmenn klåre yver at dansk mål rådde grunnen áleine i den norske folkeskulen.

Ei av dei viktigaste lærebøkene heitte til dømes: *Læsebog i det danske modersmål*.

Der stod endå eit bilde av diktaren Johan Sebastian Cammermeyer Welhaven nedunder denne titelen.

Men i 1814 hadde Noreg vorte løyst frå Danmark og danskekåket. Landet hadde fenge politisk sjølvstende. Fridomen og fridomskrefte braut på — og sette alt som var ekta norsk i høgsæte. Det var nordmenn og norskdom som skulde vera rádande i det frigjorte riket.

Det vart ei herleg vårløsing i landet. Det norske tirla og song i landet som fugleheren i skogen.

Men folket var ikkje fullt fritt og utløyst — og seg sjølv — — — fyrr norsk mål hadde vorte den fullkomne og officielle tolkar av den norske folkesjeli. Folket måtte i full fridom få tenkja heimleg og tala med si eigi røyst og sitt eige tungemål.

Frældomen under dansk tenkjemáte og under dansk ordlegging måtte på dør. Det danske modersmål måtte bytast ut med målet åt mor Noreg.

Henrik Wergeland, denne norskdomens norskaste merkesmann, sa at so måtte det ver ta. Som den sjåar han var — kunde han og segja at det norske målet snart vilde openberra seg i all sin ljøglans og i heile si ándskraft midt i tjodskapen her i landet — i skrift og tale.

Denne sjåarsyni gjekk i uppfylling vonom fyrr.

Det synter seg at det jamne, breide lag av folket ikkje hadde gløymt mor Noregs gode, gamle, kjære heimamål.

So kom flogvitget og meistaråndi Ivar Aasen. Signa vere han, og livsverket hans millom nordmenn!

Han tok til å leita fram det ekta, kavnorske og velljodande målet som levde sterkt ute bland álmugen rundt um i heile landet — men sterkast i fjordbygder og midlandsdalane.

Ivar Aasen fann landsens mest kostesame nasjonale eiga: målet hennar mor — og lyfte

det fram i dagen i all si lysande og sprakande fargebragd og i all sin marmane og lildrande og spralande toneprydnad.

Det skola yver landet ei openberringsflood av norskdom og norsk herlegdom.

For første gong på fire hundrad år såg det norske folket fyre augom sitt eige rotelta hei-menorske mål som eit fullgodt skriftmål — ja, meir enn det: som eit praktstykke av eit skriftmål.

Det var eit skriftmål som kunde løysa ut alle ándskrefter og livsverdiar som gjennom den lange natt hadde lege trælbundne i hjartelivet át nasjonen vår — av di folket ikkje fekk nytt den málharpa som nasjonens livsfylla og folkeherlegdom berre kunde spelast fram på.

Åra vere hardingfela. Men her strokk nok ikkje hardingfela til.

Det var og er vera vil det heilnorske målet som Aasen gav oss — som er det verkelege instrumentet som folket vårt kann spela seg fritt og friskt på — og som kann gjera heile nasjonen til eit reinspelt orkester — der alt det verdfulle som nasjonen vår er berar av, kann koma til sin rett — og sprettet ut i eit fulltonande og riktblømmande og sottangande sumarflor.

Det hev vore gjeve fyrist og fremst til Noregs Mållag å odla og dyrka dette kostesame målet og á verja det mot skade.

Folk hev og lite på gjennom lange tider at det der var i trygge hender.

Mange av dei som hadde halde uppe tradisjonen med å nyttet det danske modersmål som sitt skriftmål — og attåt det og som talemål her i landet, dei vilde ikkje forlata denne danske tradisjonen.

Men den synter seg at det norske målet som Ivar Aasen ein gong for alle hadde lyft fram i dagen og gjeve át folket som hennar dyraste eignalut, verka so sterkt og på dei som gjerne vilde halda uppe den danske modersmåltradisjonen her i landet — at dei gjekk inn for å uppnorska dette danske modersmål på framand mark — i skule og i det offentlege liv.

Det var skulemannen Knud Knudsen som her gjekk i brodden.

Men denne uppnorskingi minka av litt etter kvart i vårt árhundrad — inntil noko dei kalla, «foreldreaksjonen» og Riksmaalsforbundet sette full stogg for uppnorskingi i 1940 ári.

Frå den tid hev dei drivande krefter for det danske modersmål — no kaller dei dette for bokmålet eller riksmalet — vilja ganga burt frå alt sernorsk og nærma seg meir og meir til den danske serhatten i det gamle danske kulturmålet.

Men kva gjer so Noregs Mållag i den nye målstoda etter det grunnskakande og sundravande målbrigdet i 1939?

Til trollstilte feleslåttar gjeng dei no — eg hadde nær sagt for fulle muggar med skvip — inn for å avklæda den finaste norske arveluten all den gjævaste bunadsstasen og all den dyre eigenverdien — so dei norske målet kann verta so likt som råd er, det danske modersmål her i landet.

Målarbeidet át Noregs Mållag i dag gjeng i fyriste rekka ut på å uppatdanska det norske målet.

Her gjeng dei til og med i brodden.

Det er slett ikkje danemålskrefter og Riksmaalsforbundet som driv på med uppdansking av det norske målet.

Men Noregs Mållag og deira handgjengne menn greider på eigi hand og med vitande og vilje å skamfara og øyda det norske målet.

Noregs Mållag kann nok ikkje orsakast på nokor vis.

Det hev ikkje berre synt veikskap mot press fra styremakter — og vore ettergjevande på grunn av husmannsånd.

Den dyre gáva dei fekk til varveitsling, hev dei rett og slett ikkje teke vare på.

Dei hev tvert um skammeleg tilreidt klenodiet.

I tiár etter tiár hev dei hutla vekk meir og meir av den gáva Ivar Aasen gav folket vårt.

Dei hev bytt gull i koparslant.

Dei hev rasert det norske målet — og gjort det til eit rotemål som ikkje er presentabelt og ikkje hev livskraft i seg.

Det er ikkje kyrkjebert lenger — og heller ikkje stovreint og skulereint.

Og dansken er på full sigersferd inn i folket att.

På norsk hev det heitt:

Danse, danse dokka mi.

Men no gjeng det nok ikkje lang tid fyrr me fær høyrá i alle krær her i landet:

Dandse, dandse dukken min,
nei, hvor frøkenen er fin!

Nett so som H.C. Andersen og heile hans danske moderland segjer det på godt dansk.

Det heiter alt i dag her til lands: håbet — bland dei som vil vera noko. Likeeins heiter det: kjærlighet.

Noregs Mållag hev valt å ganga den motsette vegn av den Knud Knudsen gjekk.

Medan Knud Knudsen vilde uppnorska det danske modersmål her i landet — so vil Noregs Mållag uppdanska det norske målet.

Nett denne uppdanskingslinia át Noregs Mållag er det som fylgjerett og so á segja av seg sjølv dreg med seg at det danske modersmål attar er på frammarsj i landet vårt.

Uppdanskingslinia valdar måvita at folket vårt misser syn og sans for sitt eige og for kva det sjølv eigenleg er.

Folket vert blinda — so det ikkje lenger med gleda og ihuge skodar verdien og heilskapen og den ubrotne og umissande nasjonale styrken i det vidundarlege norske målet.

Eit uppdanska norsk mål kann umogeleg eiga kulturmakt og folkemakt i seg til å stå imot framand kulturmakt som vil gjera folket ukjent med seg sjølv og likeselt for sitt eige.

Uppdanskingslinia som Noregs Mållag hev funne på og som det vil tvangspressa det levande norske målet til å fylgja — fær folket til å tenkja småskorne tankar um at det nok er det danske modersmål som er og bør vera idealmålet vårt — og som det norske målet må ditta etter i eitt og alt og etterlikna meir og meir — inntil det sjølv ikkje er meir.

Uppdanskingslinia føren utan tvil og beige vegen til utsletting av det norske målet — fyrr eller sidan. Seinast innan 20 år heretter — hev det vore spått.

Diverre lyt ein vel segja at Noregs Mållag er den største øydar av norsk mål og norskdom i norsk soga.

Truleg gjer Noregs Mållag eit betre arbeid for dansken her i landet enn Riksmaalsforbundet.

Andre med høgare hugmål og med ein livsfrisk og ubøyjeleg norskdomsvilje lyt stiga fram og taka på seg den vyrdelege uppgåva som var tilefta Noregs Mållag.

Det undrar ein berre at Noregs Mållag ikkje hev skjemmevit og blygsem nok til å struka namnet sitt av sin vimpel.

Det er då eit uppdanskings-mållag det er.

Korleis Det Gamle Testamente vart til

Olav Aarflot — her saman med kona Astaug — er bonde i Volda, no pensjonert. Han er sterkt knytt til folkehøgskule og folkehøgskulerørsle, var ein bok bladstyrar i «Møre», og han skriv no som før ofte innlegg og artiklar i pressa.

I 1930-åra heldt professor Sigmund Mowinckel ein serie radioforedrag om ovanståande emne. Foredraga vart prenta i 1934, og i 1968 kom andre utgåva av denne interessante boka. I nokre forord skriv Arvid S. Kapelrud m.a.: «Denne korte, klare orienteringen om hvordan Det Gamle Testamente ble til, har ikke sagt seg med årene». -- «Man skulle tro at en slik oppsummering av forskningens resultater som Mowinckels radioforedrag i 1930-årene representerte, i dag ville være allmenne gjennom det norske skoleverket. Det er dessverre ikke tilfelle. Skolen, og Kirke- og Undervisningsdepartementet sviktet på dette punkt, og det har gått altfor langsomt med justeringen av de kunnskapene som går inn i lærebøkene».

Dei skriftene som er samla i Det Gamle Testamentet har ei lang forhistorie. Dei byggjer på mange eldre jødiske kjedeskrifter, som i si tid etter var oppteikningar av muntleg tradisjon, av myter, segner, visdomsord, ordtøke og eventyr, som hadde levtt på folkemunn i austerlanda frå eldgamle tider. Mykje av det me finn i Det Gamle Testamente har ofte ord for ord tildelege vore nedskrive av vismenn i det gamle Babylonia, Egypt og Assyria. (Les t.d. det Grimberg skriv i si verds-historie, bind I, s. 253, om den egyptiske «kongelege korn-

skrivaren» Amnemopes Visdomsbok, og Salomo Ordtek. Ein vert audmjuke og fylt av undring og age ved slik lesnad!)

Det synet seg at vår religion har røtene sine langt tilbake i ur-tida, i fleire høgtståande kulturar. Det høgverdige menneskesyn, me finn i Bibelen er ikkje berre jødefolket å takka, likså lite som me kan gi jødane åleine skulda for det teokratiske synet som har fått så stor plass.

Dei gamle jødiske skriftene fekk opp gjenom årta mange avskrifter og omforminger. Dei avskriftena me har i det Gamle Testamente er berre ei av desse. Professor Mowinckel seier om dette m.a.: «En sammenligning med den greske og den syriske oversettelse av G:T: og med samaritanernes utgave av Loven, viser at det den gang har eksistert mange tekstformer med tusenvis av av-vikende lesemåter i de forskjellige håndskrifter».

Dei kristne overtok G:T. i gresk omsetjing, i den form det hadde fått mellom jødane i Alexandria siste par hundreåra f.Kr. — Folk bør lese denne boka av professor Mowinckel. (Universitetsforlaget). Me finn der opplysningar som kan føre til større toleranse i religiøse spørsmål.

Olav Aarflot

Ei av Asbjørn Brekkes teikningar.

Kormaks Saga
Ved Eigil Lehmann.
Norsk Bokredingslag 1984.

På boklista frå Norsk Bokredingslag 1984 finn me saga um Kormak, ei av dei norrøne sogene som hev kome på islandsk, dansk, svensk, engelsk og tysk, men som ikkje hev vore umsett til ny-norsk før no. Eigil Lehmann er meister for umsetjingi.

Namnet Kormak høyrest helst framsleg i våre øyro, og ordet er irsk, fær me vita. Lehmann dreg ei tenkjeleg sambandsline frå hovudmannen i saga, Kormak, attyver gjennom farfaren, Kor-

Kjærleiksliv på 900-talet

mak den eldre, og til eit gammalt norrønt rike på Island, grunnlagt av hovdingane Frode og Torgils, kanskje av Ynglingaætt.

Um nokon meiner det er viktigt, kan dei dermed finna grunnar for å tru at Kormak var skyld Harald Hårfagre. Viktigt for Kormak-soga er det ikkje. Kormak er skald, i nokon mun krigar, stundom kanskje litt av ei slåstkjempe. Han bur på Island, men sume hendingar gjeng fyre seg i Noreg. Sogetattane vart oppskrivne på 1200-talet.

Kvædi i boki er mange — 85 i alt. Men det er korkje skaldekunst eller stridsdådar som gjev saga liv. Sagaen um Kormak er først og fremst ein saga um kjærleik. Skalden Kormak fell tidleg for Steingjerd, jenta med augo skinande «lik soli bjarte», som det heiter i Lehmanns umsetjing. Og kjenslane er gjensidige. Men frå fyrste stund er det som eit tvidrag i Kormak, ein vinglehang som kan ha rot i vanmod, men som minner um truløyse — *brigdmæli* sa dei i norrøn tid. Kormak møter si Steingjerd trufast so lenge dei held lag på lausleg og ubindande vis. Men då brudlaup vert avtala og daugen kjem — ja, då held Kormak seg vekk.

Og utan etterviseleg grunn, utan at Steingjerd hev gjort han noko, utan at kjenslane for henne hev tapt seg. Hans E. Kinck kallar Kormaks-soga for «sagaen om den erotiske skygge», og um Kormaks kjærleiksliv skriv Kinck at det er «kampen for den elskede, ikke besiddelsen». Og soleis er det, kan henda. Livet til endes gjekk Kormak til strid for den Steingjerd han kunne ha fenge um ikkje eitkvart i hans eigen karakter hadde kome i vegen.

I den norske utgåva les me den gamalnorske upphavsteksti på eine sida, den nynorske teksti på andre. Ingen ukjend skikk i sogeutgåvor av dette slaget, ein verdfull skikk meiner nok mange. Eigil Lehmanns umsetningsarbeid er vel fråseggjort. Ordtydingane til kvædi er nyttelege og påkravde; ja, ein og annan hadde kanskje ynskt ordtydingar til prosamålet med sume stader, for Lehmann legg vinn på å halda seg nær kjelda både i ordval og stil. Svart/kvitt-teikningane til Asbjørn Brekke i tregravyre er levande og styrker den sogedåmen som me finn i tekst og umsetjing. Ein sermerkt saga, dramatisk og tragisk.

J. Kr.

Bernt Askevold (1846-1926)

Sunnfjord-guten Bernt Madsson Askevold drog til USA i 1873. Han var lærar på Root Prairie i Minnesota, hadde 4 krinsar der som han dreiv omgangskule i. Sidan tok han utdanning ved presteminaret i Madison, Wisconsin, og vart prest i Tracy i Minnesota, seinare Ossian i Iowa og til sist i Brooklyn, New York. I alt arbeidde han i 17 norsk-amerikanske kyrkjelydar. I den fyrste posten sin hadde han ansvaret for heile 14 på ein gong(!), dei aller fleste nyskipa. Det gjekk på livet laust.

Bergensguten Mathias Johannessen (1845-1900) var son til Johannes Mathiasson Askevold. Mathias var ein sers evnerik og duende ungdom. Han vart verande i Reykjavik. Etter seiane skal ein av sønesønene hans vera av dei mest kjende diktarar på Island. Både Mathias og Bernt var i si tid lagsmenn i Vestmannalaget.

Sverre Hausberg

Avskilskvad til Mathias Johannessen

Mathias Johannessen vart styrar for Det Islandske Handelssamlager i Bergen og reiste til Reykjavik. Bernt Askevold, syskenbarnet hans, for til Amerika - ikkje i 1872 som først var tenkt og som diktet tyder på, men året etter.

Våre vegar no vil seg venda frå kvarandre. — Frå fedralandet.

Livet lagast leidsamt for oss. Radt me reiste frå gamle Noreg.

Sårt dette svider, farbrorson min, heilt til hjarta — ja, heile hugen!

Lenge lyt me lengta fulla heim att til heimen i gamle Noreg.

Stadt og stendig med sut og sorger og dryge draugar fekk eg dragast.

Vont vesal, og verdi versna. Dette meg dreiv frå gamle Noreg.

Livet ljósar' med ljósar' lukka fär du på ferdi til frenlandet.

Heider og heppa og hugnad i hugen fär deg fylga frå gamle Noreg.

Lukka i livet og lukka på vegen, Islandsferdi, det ynsker eg deg!

Heise til landet, til mann og møyar, frå bygd og by i gamle Noreg.

Heppa oss høve no heile livet! Dette eg ynskjer yver oss bæ.

Lat oss løyna kvarandres lyte, reisa i ro frå gamle Noreg.

Grát og gremje i grav me grave! Fram til frægd me freistar byggja.

Men me må på ingen måte gloyma gode og gamle Noreg.

Ymist, underleg, alt som lagast her i verdi, yogga vår. Ein gong me endå i alderdomen kan hyggjast og mostast i gamle Noreg.

Lat so lenge i ljose tider fedralandet fram seg fremja i frægd og fridom til lærdom at frendar og heider og heppe at gamle Noreg.

(Skrive av Bernt Askevold i 1874.)

Guten og gjenta

Og guten han gjekk seg til gjenta si. Hajajaja. Trarrarrara.
So møtte han henne i bjørkelid. Hajajaja. obs.
«Nei, kjeme du heran, du, gjenta mi?»
«Nei, er du no deran, du guten min, so høgt uppi hei?»

Og guten han gjekk no med gjenta si. Hajajaja obs.
Då gjekk seg so langt upp i bjørkelid. Hajajaja obs.
Og tidi hugnadleg for deim gleid.
Og soli ho seig, og dagen han leid så høgt uppi hei.

So sette dei seg då i graset ned. Hajajaja obs.
Og blomar so fine stod tett attmed. Hajajaja obs.
Dei tala so mykje og pent den gong,
og fuglane rundt deim kvitra og song so høgt uppi hei.
So sat dei der lenge — ja, lenger enn langt. Hajajaja. Trarrarrara
og snakka so mykje - ja, meir enn mangt. Hajajaja. Trarrarrara.
«D'er svart som det myrkna», sa gjenta då.
«Det dagast eingong», svara guten då so høgt uppi hei.

(Skrive av Bernt Askevold i 1874.)

Biletval, sensur og sitering

Her kjem sluttordi frå Kjell Venås i ordskiftet med Sigurd Sandvik om Venås sin Indrebø-biografi «For Noreg og Ivar Aasen».

AV KJELL VENÅS; OSLO

I Vestmannen nr. 5 skriv Sigurd Sandvik endå ein gong om biletet av Gustav Indrebø. Eg får vita at eg sjølv ikkje skulle ha valt biletet til boka og har skrive. Eg skulle nok ha spurt folk som kjende Indrebø, truleg då ved å sende ut eit spørjeskjema.

Som eg venta, var det lite Sandvik hadde å bygge på då han skreiv om Iversen og Bergsgård: når det gjeld Iversen, det Sandvik meinte å skjona i 1950-51 (kva ynskte han å skjona?); når det gjeld Bergsgård, nok Bergsgård «skal ha sagt» (Når, og til kven?). Dette var for lite til å skrive som Sandvik gjorde.

For andre gong nemner Sandvik to personar som ikkje skulle ha fått ordet i boka mi. Når det er så viktig for han, må eg vel svara. Bære er målsmenn for tanke i tida, og dei er sette opp mot andre, som såg spørsmåla annleis. Fyrst Klaus Sletten. Kva slags føremålsretta vitskap er det Sandvik vil drive, når føregangsmannen Klaus Sletten skal ha muleband i ei bok om nynorsk mål? Ville sonen hans, den mangeårs formannen i Norsk pressesamband, og ha vorte sensurert bort? Så gymnasiasten frå Voss. I boka er det understreka at dette er ei meiningsytring av ein ung

målmann. Han får ordet i same andedraget som far sin. Faren er den fremste hymnologen vi har hatt, og også sonen skulle setje merke etter seg, m.a. med å gje ut hovudverket å faren og med å skrive ei viktig bok om Haugiussa. Det er urettvist av Sandvik å skrive at gymnasiasten «lyg om lærarane sine». Til rettleiing for Indrebø kom han med ei personleg meinung om korleis han såg stoda. Lærarane hadde ikkje gjort ope kjent kvar dei stod, og endå mindre kunne nokon vite kvar dei eventuelt skulle bli ståande.

Eg skal avgrense meg til å nemne eitt punkt til. Det er typisk for korleis Sandvik debatterer, og for korleis han har lese boka han skriv om. Det gjeld nasjonalhugen til Indrebø. Eg viste Sandvik til to samanhengande sider om dette. Frå dei har han skore ut nokre setningar, som han hermer, og gjev tyngd med ei ropeteiken av eigen val. Han hermer ikkje den passusen som eg openberet meinte, endå innhaldet der fører vidare tankegangen i det Sandvik har valt ut. Eg gjev att frå s. 348:

Den nasjonalhugen vi møter hjá nordmenn som Indrebø, var fødd av sorg over den historiske vanlagnaden vår og boren av ynsket om å rá bot på ulukka. Under eit slikt historisk synsfelt må vi godta at ordbruken ikkje alltid høver med kjensla vår for dette, og at somt er sagt som ikkje er heile sanninga. Om vi skulle avdømme Indrebø som nasjonalist, laut vi gjera det same med ikkje reint få av dei beste i den nære fortida vår.

Det siste innleget til Sandvik følgjer godt opp den tidlegare kronikken. Det syner ein bokmeldar som les berre stykkevis og utan god vilje, som skjer ut og hermer utan smålege omsyn til samanhengen, og som tolkar det han les, ut frå målpolitiske røynsler han sjølv har hatt i ettertida.

Arne Horge: Lite synspunkt

Det segjест at dagens børn vert fyrste ættleden i Noreg utan fedrar. Og mangt klokt vert sagt og skrivi um kva desse borni misser og um kva som skal gjerast for å bøte på tapi. Men i skuggane attanfor dei store yverskriftene i dagbladi gøymer seg fyrste ættleden fedrar utan born. Eg tykkjer desse fedrane tegjer for mykje um seg sjølv. Kanhende kunne dei fortelja oss meir um det vegdelet der me alle tok feil i samfunnusbryggjingu vår.

Presten Hans Nerhus Minneord

Presten, forfattaren og forlagsmannen Hans Nerhus er død, 77 år gammal. I lang tid hadde han no budt i Oslo, men han var fødd på Halsnøy i Sunnhordland og hadde avgjort at han vilde ha siste kvilestaden sin der.

Hans Nerhus tok eksamen artium i 1928, og teologisk embeteksamen i 1932. Han studerte og filologi, og tok eksamen i kvensk. Han fekk mange vitskaplege stipend, og studerte ved utanlandske lærestader.

Han hadde ein mangslungen bakgrunn. Den private boksamlingi hans var ei av dei største i landet, og han var nok i fyrste rekje litterat og forfattar, og det gjorde honom til den store boksamlaren. Han hadde ei komplett samling av Jens Tvedts verk, og mange andre sermerkte ting, også fyrsteutgåvor. Han var ei tid krinssekretær i Nordfjord Santalskipnad, var deretter lærar på Grundtvigske høgskular i Danmark, og so prest i Grønland kyrkjelyd i Oslo. I den tidi var han og landssekretær i Noregs kyrklege Landslag, i Norsk Bygdekunstlag og i Norsk Lutherlag. Ei tid var han redaktør i Kristeleg vekeblad.

Alt i si fyrste prestetid var Nerhus bokmeldar i «Unglyden» som då kom ut på Voss, og då han alt i sin beste alder sluttar i prestetenesta, vigde han evnone sine til litteraturen. Han skreiv mange bøker. Hovudverket hans er «Frå Vikings tid til vår tid. Eit stykke norsk skipsbyggingssoge», om Skaaluren-verftet. Han hadde sitt eige forlag, Form og Farge, og han gav ut bøker om bygdekunstnaren Andreas Nilsskog, laga festbøker om bilet-hoggaren Anne Grimdal, om forfattaren Ragnvald Vaage, om Nordahl Grieg og Nord-Noreg, om skuta «Gjøa», om landskapsmåleri, og om samekunst-

Garm d.y.:

Um den store mannen

Yverskrifti er ikkje vår, me stel henne frå *Syn og Segn* nr. 2, der Tove Bull skriv «Historia om den store mannen». Ho melder boki til *Kjell Venås* um *Gustav Indrebø*, eit emne me kjem attende til ustanskeleg og ikkje utan grunn, sidan — um Tove Bull segjer sant - det er den finaste og mest påkosta boki frå Novus forlag.

Me skal vera velviljig mot Tove Bull som hjartesukkar at målgranskaran burde vera kvinnor. Ja, det er vel so. Me skynar grunnen til hjartesukket, men um me mindre skynar at hennar uroande mannsmytar skulle ha noko serskilt med Indrebø å gjøra, ser me ikkje burt frå at det er vår eigi skuld. I alle høve er me viss på at Tove Bull dømer so rett og sant um Indrebø og hans med- og motmenn som ho er god for.

Gustav Indrebø skreiv ein god slump um det sosiale grunnlaget for målstriden, men likevel hevdar Tove Bull det motsette. Me medgjev straks at på dette punktet er det kanskje vanskeleg å verta visare av boki til Venås, og me minner tenesteviljug um at ei samling Indrebø-artiklar framleis er å få frå *Norsk Bokredlingslag*.

Er det rett at Indrebø ikkje utvikla språksynet sitt etter 1915?

So skriv Tove Bull, men i dette høvet er det råd å koma til andre resultat um me so berre held oss til Venås-boki. Den språkleg medvitne Indrebø la t. d. ikkje um sume av eigne rettskrivingsvanar sist i 20-åri utan etter «utvikling».

naren John Andreas Savio. Då «Vestmannen» var i emning, var Hans Nerhus ein av dei første som tinga bladet.

L.J.

Det er vanskeleg å sameina liv og lære. Tove Bull som uroar seg for myten um Indrebø, pustar gladeleg til den *rengde* myten um Indrebø som «så uforsonlig, ja, så fanatisk» tviheldt på «tradisjonell einskapleg» rettskriving. I 1983 sa Indrebø ordrett («Kring málkrisa»): *Nynorsken, so lenge han held på grunnprinsippet sitt, krev ein romsleg typologisk skrive-måte,*

Ja, Indrebø brukar nett ordet *romsleg*.

Kva er ein *nasjonalistisk sogegranskars*? I vår vankunne veit me det ikkje, med visse ikkje i tilknyting til Indrebø. Me finn ikkje nemningi hjå Kjell Venås heller. Men Tove Bull veit det, fær me tru, sidan ho brukar ordet. Um ikkje so gale skulle vera at ho berre meiner *nasjonallynd* eller *patriotisk*. Og patriotar finst det rett nok mange av, både sogegranskara og andre, både innanfor landegrensone og utanfor.

Det er flust med gåtor, og du kan lura på mykje. Men til skilnad frå Tove Bull lurer me ikkje på kva som hadde hendt dersom Indrebø og målfolkfleirtalet hadde vore meir «forsonelege». Den andre parten - mindretala - hadde like fullt tvinga sin vilje igjenom med politisk makt og statleg diktat.

Men kva hadde hendt dersom målreformistane hadde vore meir «forsonelege»?

Svaret kan me spekulera på saman med Tove Bull som terga på seg desse velmeinte bjeffi, men som - lat det atter vera sagt — nok mente seg skriva både sant og sakleg. Men kan nokon fortelja oss — og dette har ingen brodd mot det Tove Bull skriv — kan nokon fortelja oss når målreformistane sist «utvikla» sitt «språksyn»?

Topp rente og lånerett!

VESTLANDSBANKEN

ISSN 0800-8647

Jomsvikingstrid på Sunnmøre

I 1986 vert det storveisle på Sunnmøre, og venleg skal eit vyrdeleg minnesmerke reisast. Då er det 1000 år sidan jomsvikingane møtte den norske leidangen med jarlane Håkon og Eirik i broddn. Jomsvikingane var i røndi leigesoldatane til danskekongen; dei kom frå Jomsborg, ei borg grunnlagd av Harald blåtann på øya Wolin ved mynet av elvi Oder i Vendland, i dag tilhøyrande Polen.

Siste åri hev stridsbyglinga båra høgt på Sunnmøre. Kvar stod det vidspurde slaget?

Vanleg meining tidlegare hev vore at slaget stod i eller nær Hjørungavågen på Hod som i dag heiter Hareidlandet. Men hjørundfjordingane vil ikkje finna seg i slik ranglære lenger, og Anders Hustadnes, seogkunig og hovding i museumsnemnd, hev longe slege på skjold og mana til herferd. Jomsvikingslaget stod av klare grunnar i Hjørundfjorden, og der er det grave både i landjord og havbotn etter dei provi som er yvertydande men ikkje komme for dagen. No er det ein mannfjølle som rister på hovudet til alt dette, dei trur for visst at jomsvikingane møtte leidangen på nördresida av dei store sunnmørsfjordane, helst då i Flisvågen; men sidan desse einherjene tykkjест heller fredlyndte, vert røystene deira lett burte i gnyet og våpenklirringi. I det siste hev ord kome upp um att jomsvikingslaget stod på Nordmøre, men slikt fåvit er rekna for futedømepolitikk av skammelegaste slag. No vil nordmøringane kalla jomsvikingane til hjelp, meiner dei på Sunnmøre, der kvar og ein er like yvertydde um at nordmøringane glefser i seg meir av fylkeskaka enn rett er, som nordmøringane er yvertydde um det motsette.

Soga um jomsvikingane vart nedskrivi 200–300 år etter det slaget som *Tind Hallkjellsson* og ein annan skald hev skrive um. Andre skriftlege kjeldor er Fagrskinna og Snorre.

Den minneverdige bardagen var hard og styggeleg blodig, og best som dei slost på det hardaste, vart dei stridande so syrgjeleg sprengde at dei laut kvila. Då tusla Håkon jarl i land på Primsignd — etter vanleg tra Sula — der han kalla på trollkjerringi *Torgjerd Holgebrur*, hans trøyst når verdi gjekk imot. I dette høvet var Torgjerd heller ublid, og rangsida snudde ho til same kva jarlen sa. Ho blidnast ikkje før han baud henne det blotet som Abraham hadde tankar um på Moria berg, men då sette ho mod i Håkon jarl, og han la til fjords att. Som me veit enda det ille for jomsvikingane som fekk ein umenneskeleg hagleling og Torgjerd Holgebrur pluss syster hennar imot seg. Jomsvikhovdingen *Bue digre* miste halve andletet og bæ hende ne før han med to kistor gull under armstumpane stupte seg yver ripi og ropa so soga skalv: «Yver bord, alle mennene til Bue!» Gullet og leivningane etter jomsvikingen hev ingen sidan sett, enda sume hev leita både godt og vel, serleg etter gullet.

Noja, jomsviksaga er dramatisk nok, men etter professor Knut Helle urimeleg utblanda med dikt og lygn. Helle var kalla til Sunnmøre no nyleg på eit seminar som skulle drøfta staden for slaget. Med ei rad etterhald heldt ikkje Helle det utenkj-

Me utfører alle slags husreparasjonar. Innredning og nybygg.

HARALD SELJELID

Tlf. 35 02 57 — 5100 Istadstø

BUNADSØLV — POKALER — PREMIER

*Vi har gaver
for alle anledninger*

**magnus aase a/s
gullsmed**

Strandkaien 6 — Telefon *32 01 60

**Norsk
Barneblad**
3250 Larvik

For gutter og jenter!

2 gonger i månaden.

ordskifte • marknad
pennevener • vi sjølv skriv
vi teiknar • teikneseriar
forteljingar og mykje meir

Send meg Norsk Barneblad
eit år for 80 kroner.

Namn:

Adr.:

Postgiro 5 14 22 11 — tlf. (034) 16 488

80 KR PR ÅR

**God og rimeleg mat
får du på**

Kaffistova til Ervingen

Torgegården, Strandkaien 2, 5000 Bergen

leg at flotane barst i hop ein stad i fjordmynni nær Hjørungavågen, noko som hover med at jomsvikingane låg på utsida av Hod, men siglde rundt øyi då dei høyrdar jarlane var på den kanten. Og so mottest dei i — ja, kven veit. På seminarat var stadnamnsgarkaren Oddvar Nes og arkeologen Bergljot Solberg til stades saman med mykje anna gjævt folk, men avgjerande prov hadde ingen.

På Hjørudfjord-sida hev dei frå før sagt at um jomsvikingane siglde inn langs Hod, skulle dei etter alle vørmerke få det usturtelege hagldrevet i ryggen um ikkje både dei og jarlane tversnudde skipi sine. Ikkje skal me segja noko, men tilmed synske provføringer er påkalla.

Sunnmørsposten i Ålesund fer fram på sokkeleistane i denne slagtummen, som rimeleg er. Avisa ymtar likevel varsamt um at 1000-årshøgtidi

MØRE FELLESKJØP

Telefon (071) 25 940 - Postboks 588-6001
ÅLESUND

**EIVIND VÅGSLID:
Stadnamntydingar**

Ny bok —84.

**4 av 5 stadnamnbøker
framleis på lager.**

**For skule, bibliotek, språk-
og namneinteresserte.**

Arnlaug Skjæveland,

Olvikvegen 33, 5400 Stord.

Stadnamntydingar IV og fra
NORSK BOKREIDINGSLAG L/L

ikkje må skiplast, men minnesmerke reisast på Hjørungavågenet som ligg ved den så mykje umtala Hjørungavågen, i dag helst kalla Liavågen. Og soleis vert det nok, for jamvel Stortinget hev slengt i ein slant i 1000-årsvætsla som kjem på framimot millionen, og tilskipningsbasen sjølv, Johannes Liavåg, frå — ja, nett det - kan trygt mæla at no må det vera slutt på tullet.

Jau, ja. Men jomsvikingstriden kan halda fram for det, lite truleg som det er at eintydige prov dukkar upp, eller at nye augnevittne melder seg som såg valplassen den haglfykande dagen då det til «mykje ropa og ofscleg lurblasing» fall fyndord sterke nok til å etterljoma i 1985, at enno er ikkje den siste jomsviking daud.

Jarl.